TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı :20886
Tarih :28/10/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 52670

Aşağıdaki sorularımın, ***İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi*** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri Belediyesinin mali tablosu, kayyım uygulamasının yalnızca seçilmiş temsilcilerin görevden uzaklaştırılmasıyla sınırlı olmadığını; halkın demokratik iradesini, yerel yönetimlerin karar alma kapasitesini ve kamusal kaynakların toplumun ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasını hedef alan siyasal bir vesayet düzeni olduğunu ortaya koymaktadır. Kayyım zihniyetinin temelinde, halkın kendi kendini yönetme hakkının güvenlikçi ve merkeziyetçi bir anlayışla sınırlandırılması, yerel demokrasinin etkisizleştirilmesi ve seçilmiş yönetimlerin yerine halk karşısında demokratik sorumluluğu bulunmayan idari görevlendirmelerin geçirilmesi vardır. Bu anlayış, demokratik siyasetin gelişmesini engellediği gibi yerel yönetimlerin toplumsal ihtiyaçlara göre şekillenmesini de zayıflatmaktadır.

Memurlar.net'in 26 Ekim 2026 tarihli haberinde aktarılan belediye açıklamasına göre Hakkâri Belediyesine karşı açılan 102 kamulaştırma davasının 42'si karara bağlanmış, yaklaşık 40 milyon TL tazminata hükmedilmiştir. Belediyenin 3 milyon 901 bin TL vergi ve 28 milyon 509 bin TL Sosyal Güvenlik Kurumu borcu bulunduğu; icra takipleri nedeniyle tüm araç ve taşınmazlarına haciz konulduğu bildirilmiştir. Belediye, İller Bankası payı dışında gelirinin bulunmadığını ve personel maaşları ödendikten sonra kamu hizmetlerine ayrılabilecek kaynağın son derece sınırlı kaldığını açıklamıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu ise kesinleşmiş mahkeme kararlarından doğan borçların ekonomik güçlükler gerekçe gösterilerek geciktirilemeyeceğini belirterek ödeme yapılmasını tavsiye etmiştir.

Bu tablo, kayyım yönetim anlayışının siyasal ve kurumsal sonuçlarından bağımsız değerlendirilemez. Halkın seçtiği yönetimlerin devre dışı bırakılması, yerel karar alma mekanizmalarının merkezi idari vesayete tabi kılınması ve demokratik denetimin zayıflatılması; kamusal kaynakların kullanımında halkın söz ve denetim hakkını ortadan kaldıran yapısal bir sorundur. Hakkâri örneğinde ortaya çıkan borç yükü, hacizler ve hizmet finansmanındaki daralma, bu yönetim anlayışının toplumsal maliyetini görünür kılmaktadır. Bu maliyetin bedelini ise karar alma süreçlerinden dışlanan halk; altyapı, temizlik, su, ulaşım ve sosyal belediyecilik hizmetlerine erişimindeki güçlüklerle ödemektedir.

Demokratik yerel yönetim, yalnızca idari bir tercih değil, halkın siyasal iradesinin ve eşit yurttaşlık hakkının gereğidir. Anayasa'nın hukuk devleti, mülkiyet hakkı, seçme ve seçilme hakkı, yerel yönetimler ve mahkeme kararlarının bağlayıcılığına ilişkin hükümleri birlikte değerlendirildiğinde hem kesinleşmiş yargı kararlarının uygulanması hem de halkın seçtiği temsilciler aracılığıyla yönetilme hakkının korunması zorunludur. Kamu kaynaklarının yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirlik, seçilmiş yönetimlerin yerine kayyım atanmasının değil, demokratik denetimin güçlendirilmesinin temelidir.

Kürt meselesinin demokratik çözümü, yaklaşık on yıldır kayyım gaspıyla yönetilen Hakkâri'de halkın iradesinin yeniden tesis edilmesini, kayyım rejiminin sona erdirilmesini ve yerel demokrasinin güvence altına alınmasını zorunlu kılmaktadır. 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde halkın iradesiyle seçilen Hakkâri Belediyesi eş başkanları Mehmet Sıddık Akış ve Viyan Tekçe'nin görevlerine iade edilmesi; kayyım uygulamasına imkân veren mevzuatın değiştirilmesi, yerel yönetimlerin mali ve idari özerkliğinin güçlendirilmesi ve kamu kaynaklarının halkın ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmasının sağlanması demokratik çözümün temel gerekleridir. Halkın seçme ve seçilme hakkını ortadan kaldıran, yerel yönetimleri merkezi vesayete mahkûm eden ve kamusal hizmetleri siyasal iktidarın idari tasarruflarına bağımlı kılan kayyım zihniyeti sona erdirilmeden demokratik, eşit ve hesap verebilir bir yerel yönetim düzeninin kurulması mümkün değildir. Bu doğrultuda kayyım uygulamasına derhal son verilmesi, seçilmiş eş başkanların görevlerine iadesi ve halkın yerel yönetimler üzerindeki söz ve denetim hakkını güvence altına alan yasal düzenlemelerin yapılması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri Belediyesinin tüm araç ve taşınmazlarına haciz konulduğu, belediyenin vergi, SGK ve kamulaştırma kaynaklı borçlarının ağırlaştığı yönündeki açıklamalar karşısında, kayyım yönetimleri döneminde belediyenin mali ve idari yapısının hangi işlemler sonucunda bu noktaya geldiği konusunda Bakanlığınızca hangi incelemeler yapılmıştır?
2. Hakkâri Belediyesinin 102 kamulaştırma davasıyla karşı karşıya kaldığı, bunların 42'sinde yaklaşık 40 milyon TL tazminata hükmedildiği bildirilmektedir. Bu uyuşmazlıklara yol açan idari işlem ve eylemlerin hangi dönemlerde gerçekleştiği belirlenmiş midir? Kayyım yönetimleri dönemindeki uygulamalar nedeniyle oluşan mali yükümlülükler ve varsa kamu zararları hakkında hangi işlemler yapılmıştır?
3. Kayyım yönetimleri döneminde Hakkâri Belediyesinin bütçe kullanımı, taşınmaz yönetimi, ihale ve satın alma işlemleri, borçlanma politikaları ve kamulaştırma süreçleri hangi denetimlere tabi tutulmuştur? Bu denetimlerin sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
4. Halkın seçme ve seçilme hakkını fiilen etkisizleştiren kayyım uygulamasının Hakkâri'de yerel yönetimlerin demokratik denetimi, hesap verebilirliği ve halkın ihtiyaçlarına göre hizmet üretme kapasitesi üzerindeki sonuçları Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
5. Kayyım yönetimi dönemlerinde belediye kaynaklarının hangi hizmetlere, hangi önceliklerle ve hangi ölçütlere göre tahsis edildiğine ilişkin veriler mevcut mudur? Halkın temel hizmetlere erişimini zayıflatan mali ve idari kararların sorumluluğu hangi kurum ve görevlilere aittir?
6. Hakkâri Belediyesinin mali yükümlülükleri nedeniyle su, temizlik, altyapı, ulaşım ve sosyal belediyecilik hizmetlerinde meydana gelen aksamaların tespitine yönelik bir inceleme yapılmış mıdır? Halkın temel hizmetlere erişiminin güvence altına alınması için hangi somut tedbirler alınacaktır?

7. Kayyım uygulamasına derhal son verilmesi ve 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde halkın iradesiyle seçilen Hakkâri Belediyesi eş başkanlarının görevlerine iadesi için Bakanlığınızca hangi idari ve hukuki adımlar atılacaktır?
8. Belediye başkanlarının, eş başkanlarının görevden uzaklaştırılmasına ve yerlerine kayyım görevlendirilmesine imkân veren mevzuatın değiştirilerek seçilmiş yerel yönetimlerin iradesinin esas alınması, kayyım uygulamasının sona erdirilmesi ve yerel demokrasinin güvence altına alınması amacıyla bir yasal düzenleme hazırlanmakta mıdır?